

การดำเนินงานรายตำบล (TSI)

ตำบลแม่กา

อำเภอเมืองพะเยา

จังหวัดพะเยา มหาวิทยาลัยพะเยา

ศักยภาพตำบล

ประเมิน (ก่อน) : ตำบลสู่ความพอเพียง

ประเมิน (หลัง) : ตำบลมุ่งสู่ความยั่งยืน

ข้อมูลพื้นที่ตำบล

ตำบลแม่กาอยู่ในเขตพื้นที่ของอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ 131.696 ตารางกิโลเมตร หรือ 82,310 ไร่ และเป็นเนื้อที่สำหรับที่อยู่อาศัย จำนวน 8,540 ไร่ เป็นพื้นที่เกษตร ประมาณ 24,637 ไร่ เป็นพื้นที่ป่าไร่ ไม้สักและไม้เบญจพรรณ ประมาณ 51,253 ไร่ และเป็นพื้นที่อยู่อาศัยและอื่น ๆ ประมาณ 8,450 ไร่ มีจำนวนทั้งหมด 18 หมู่บ้าน มีจำนวนครัวเรือน ประมาณ 4,666 ครัวเรือน มีประชากรทั้งสิ้น 19,018 คน มีแหล่งน้ำตามธรรมชาติ เช่น ลำน้ำแม่ตำ ลำน้ำห้วยเคียน ลำน้ำห้วยเกียง และลำน้ำห้วยแม่นาปอย เป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยพะเยา และ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา มีโรงเรียน 12 โรงเรียน

TPMAP ความต้องการพื้นฐาน 5 มิติ

จากต้องการพื้นฐาน 5 มิติ ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านความเป็นอยู่ ด้านการศึกษา ด้านรายได้ และด้านการเข้าถึงบริการรัฐ ตำบลแม่กา มีความต้องการพื้นฐานในด้านรายได้มากที่สุด รองลงมาคือด้านสุขภาพของคนในชุมชน จึงนำไปสู่การเสนอโครงการที่สามารถพัฒนาทั้งรายได้และสุขภาพของคนในชุมชน ประกอบปัญหาทั้งสองด้านเกิดกับครอบครัวของผู้ที่อยู่ในภาคการเกษตร จึงใช้แนวทางการพัฒนาพื้นที่ด้วยโครงการพัฒนาการเกษตรและอาหารปลอดภัย เพื่อความเข้มแข็งของชุมชนตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา เพื่อให้เกิดการลดต้นทุน เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย และได้คลังอาหารในครัวเรือนที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพของคนในชุมชน

การพัฒนาพื้นที่

โจทย์พื้นที่

ประชากรส่วนใหญ่ของตำบลแม่กาประกอบอาชีพด้านการเกษตร ทั้งทำไร่ นา สวน และการเลี้ยงสัตว์ ซึ่งผู้คนส่วนใหญ่ทำการเกษตรตามความเชื่อและประสบการณ์จากการทำแบบลองผิดลองถูก และยังคงพึ่งพาการใช้สารเคมีในเกือบทุกขั้นตอนการผลิตพืชอาหารสำหรับการบริโภค ที่สำคัญยังขาดข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ และหลักวิชาการหลายประการโดยเฉพาะด้านดิน ปุ๋ย รวมถึงการป้องกันศัตรูพืชที่ถูกต้อง จนมีต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น รวมถึงได้พืชอาหารที่ไม่ปลอดภัยต่อผู้บริโภค อันจะเกิดผลกระทบต่อสุขภาพของคนในชุมชนตามมา

กิจกรรมที่ดำเนินการ

- ดำเนินการจัดกิจกรรมทั้งหมด 3 กิจกรรม ดังนี้
1. กิจกรรมการเก็บตัวอย่างและตรวจวิเคราะห์คุณสมบัติของดินและพืชที่ปลูกในพื้นที่ตำบลแม่กาเพื่อทำแผนที่ความอุดมสมบูรณ์ของดินเพื่อใช้วางแผนการปลูกพืชอาหารให้ปลอดภัย
 2. ให้การบริการวิชาการแก่เกษตรกรรายบุคคลเพื่อช่วยแก้ที่เกิเกิดขึ้นกับการทำการเกษตร
 3. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะอาชีพทางการเกษตรที่ปลอดภัยสำหรับคนในชุมชน

กลไกการดำเนินงาน

1. ประสานงานกับเทศบาลตำบลแม่กาเพื่อลงพื้นที่ รวบรวมข้อมูลการทำการเกษตร การเก็บตัวอย่างดิน น้ำ ปุ๋ย ของเกษตรกรและใช้กลไกการบริการวิชาการของมหาวิทยาลัยพะเยาในการตรวจวิเคราะห์ปัจจัยการผลิตเพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับแก้ปัญหาให้แก่เกษตรกร พร้อมทั้งให้ความรู้แก่เกษตรกร
2. พัฒนาแหล่งเรียนรู้ในลักษณะพื้นที่ต้นแบบและศูนย์เรียนรู้ร่วมกับปราชญ์ท้องถิ่นและบุคคลต้นแบบที่ประสบความสำเร็จในการทำการเกษตรปลอดภัยในพื้นที่ของตำบลแม่กา

ผลลัพธ์

1. การจ้างงาน ประกอบด้วย
 - บัณฑิตจบใหม่, นักศึกษา, ประชาชน
2. การพัฒนาทักษะ 4 ด้าน ประกอบด้วย
 - ทักษะด้านการเงิน (Financial Literacy) , ทักษะด้านสังคม (Social Literacy) , ทักษะด้านดิจิทัล (Digital Literacy) . ทักษะด้านภาษาอังกฤษ (English Literacy)
3. การยกระดับเศรษฐกิจและสังคมรายตำบลแบบบูรณาการ
 - จากความร่วมมือในการดำเนินกิจกรรมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเกษตรและอาหารปลอดภัยเพื่อความเข้มแข็งของชุมชนตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยาทำให้เกิดการพัฒนาการผลิตพืชอาหารในรูปแบบเกษตรปลอดภัย เกิดการจ้างงานประชาชนทั่วไป บัณฑิตจบใหม่ และนักศึกษา เกิดการประสานงานและทำงานร่วมกับและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการโครงการภายในพื้นที่ เกิดการนำองค์ความรู้ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรลงไปปฏิบัติในชุมชน รวมถึงการได้ฐานข้อมูลขนาดใหญ่ของชุมชนรายตำบล (Community Big Data) เพื่อให้เป็นข้อมูลในการเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาพื้นที่ตำบลแม่กาต่อไป
4. การจัดทำข้อมูล Thailand Community Data (TCD) จำนวน ข้อมูล

ผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจ

1. รายได้ที่เพิ่มขึ้น
 - รายได้ของตำบลเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5
 - รายได้ของตำบลเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 330,000 บาท/ปี
 - รายได้ของตำบลเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 200 บาท/ ครัวเรือน
2. การเพิ่มผลิตภาพ (productivity)
 - ต้นทุนของตำบลลดลง
 - ค่าเฉลี่ยร้อยละ 1.10
 - ปริมาณผลผลิตของตำบลที่เพิ่มขึ้น
 - ค่าเฉลี่ยร้อยละ 5.00

ผลลัพธ์เชิงสังคม

1. เกิดการจ้างงานที่ตอบสนองต่อการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่
2. เกิดความร่วมมือในการพัฒนาระดับตำบลในด้านการพัฒนาสมาชิกและสร้างอาชีพใหม่

ข้อเสนอแนะ

ในช่วงปีแรกของการดำเนินโครงการได้ใช้รูปแบบของการทำกิจกรรมในลักษณะของการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ ซึ่งการดำเนินโครงการในลักษณะนี้ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาพื้นที่ทั้งตำบลได้น้อย เนื่องจากการเข้ามาศึกษาหาความรู้และความสนใจของคนในชุมชนที่ต้องการเข้ามาศึกษาหาความรู้ นั้นยังมีจำนวนน้อย เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านการเดินทาง การประชาสัมพันธ์ รวมถึงสถานการณ์การระบาดของโรค ซึ่งหากมีกิจกรรมในปีต่อไปนั้น ควรต้องเข้าไปถึงพื้นที่ในระดับให้บริการรายบุคคลหรือรายกลุ่มให้มากขึ้น

ผู้รับผิดชอบ : ดร.บุญร่วม คิดคำ

เบอร์ติดต่อ : 095 5062 548 หน่วยงาน : คณะเกษตรศาสตร์และทรัพยากรธรรมชาติ